

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 19. februar 2010
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2010-792-1177
Dok.: RAJ41322

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 521 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 15. januar 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Brian Mikkelsen

/

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 521 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Mener ministeren, der er problemer med den kompetence, som de særligt beskikkede advokater har i forhold til den konkrete sag, de bliver beskikket til at føre, og er det en problemstilling, der eventuelt forstærkes, når der er begrænset aktindsigt i sagen?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, som har oplyst følgende:

”Det følger af retsplejelovens § 784, stk. 2, at justitsministeren for hver landsrets område antager et antal advokater, der kan beskikkes i sager vedrørende indgreb i meddelelshemmeligheden mv., når efterforskningen angår en overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 (forbrydelser mod statens sikkerhed, terrorisme mv.).

De særligt beskikkede forsvarere anvendes endvidere i sager om undtagelse af materiale fra forsvarerens adgang til aktindsigt i en konkret straffesag.

Forsvareren har i almindelighed adgang til at gøre sig bekendt med alt det materiale, som politiet har tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen angår, jf. retsplejelovens § 729 a, stk. 3. Ifølge retsplejelovens § 729 c kan retten dog efter anmodning fra politiet bestemme, at forsvareren ikke skal have adgang til det nævnte materiale, selv om det er tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen angår. Forsvarerens ret til aktindsigt kan således fraviges, hvis det er påkrævet af hensyn til fremmede magter, statens sikkerhed, sagens opklaring, tredjemands liv eller helbred, efterforskningen af en anden verserende sag vedrørende alvorlig kriminalitet eller til beskyttelse af fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder.

Der kan ikke træffes afgørelse om at fravige forsvarerens adgang til aktindsigt, hvis det giver anledning til væsentlige betænkeligheder for varetagelsen af sigtedes forsvar, jf. § 729 c, stk. 2. Materiale, der skal benyttes som bevis under hoved-

forhandlingen i straffesagen, kan således ikke undtages fra forsvarerens adgang til aktindsigt. Det gælder, uanset hvor tungtvejende de anførte hensyn er i den pågældende sag.

Inden der træffes afgørelse om eventuel begrænsning af forsvarerens adgang til aktindsigt, skal retten ifølge § 729 c, stk. 5, beskikke en særlig advokat som nævnt i § 784, stk. 2. Den særligt beskikkede advokat har ret til at gøre sig bekendt med det materiale, som politiet har tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen angår, herunder det materiale som ønskes undtaget fra forsvarerens adgang til aktindsigt. Advokaten skal endvidere underrettes om alle retsmøder, der afholdes med henblik på at opnå rettens kendelse om fravigelse fra forsvarerens almindelige adgang til aktindsigt, ligesom den pågældende har ret til at deltage i disse og udtale sig, før der træffes afgørelse i sagen.

Den særligt beskikkede advokat har således til opgave at varetage den sigtedes interesser under behandlingen af spørgsmålet om undtagelse af materiale fra forsvarerens adgang til aktindsigt og har i den forbindelse samme adgang til politiets materiale, som den sigtedes forsvarer normalt ville have haft.

Reglen om mulighed for at undtage materiale fra forsvarerens adgang til aktindsigt blev indsat i retsplejeloven ved lov nr. 436 af 10. juni 2003 (den såkaldte rockerlov). Justitsministeren afgav den 1. februar 2006 - på baggrund af en redegørelse udarbejdet af Rigsadvokaten - en redegørelse til Folketinget om erfaringerne i praksis bl.a. med de nye regler om begrænsning af forsvarerens adgang til aktindsigt.

Rigsadvokaten gennemgik til brug for redegørelsen 24 sager om undtagelse af materiale fra forsvarerens adgang til aktindsigt. Disse sager gav ikke indtryk af, at anvendelsen af særligt beskikkede advokater i sager om undtagelse af materiale fra forsvarerens adgang til aktindsigt i praksis gav anledning til problemer, herunder at de særligt beskikkede advokater ikke skulle besidde de kompetencer, der er nødvendige for at kunne varetage den sigtedes interesser under sagen. Rigsadvokaturen er heller ikke siden afgivelsen af redegørelsen blevet gjort bekendt med, at der skulle være problemer hermed.

Det bemærkes afslutningsvis, at jeg er bekendt med, at der i pressen har været oplysninger fremme om en konkret sag, hvor den særligt beskikkede advokat efter det oplyste ikke var fuldt ud orienteret i retsplejelovens regler om undtagelse af materiale fra forsvarerens adgang til aktindsigt. Jeg har ikke nærmere kendskab til den konkrete sag, men jeg har forstået, at der angiveligt skulle være tale om en episode, der fandt sted umiddelbart efter indførelsen af de nye regler, og jeg har som nævnt ikke oplysninger om andre lignende tilfælde.”

Justitsministeriet kan henholde sig til det, som er anført af Rigsadvokaten.

Justitsministeriet kan endvidere vedrørende antagelsen af de i retsplejelovens § 784, stk. 2, nævnte advokater oplyse, at der i forbindelse med antagelsen af de pågældende advokater bl.a. lægges vægt på, om de må formodes at have den fornødne processuelle erfaring, om de må antages at ville kunne give møde i retten med kort varsel, samt om det på grund af sagernes særlige karakter kan anses for sikkerhedsmæssigt forsvarligt at antage de pågældende advokater til beskikkelse i sådanne sager. De pågældende advokater vil ofte tillige være beskikkede som offentlige forsvarere i medfør af retsplejelovens § 733.

På baggrund af det anførte finder Justitsministeriet ikke, at der er grundlag for at antage, at der skulle være generelle problemer i forbindelse med de nævnte advokaters kompetence til at føre den type sager, de beskikkes til.